

SIEWCA

KOŚCIÓŁ NASZYM DOMEM

Pismo Parafii p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Sejnach

Nr 74 (142)

8 – 21 stycznia 2012 r.

Cena 1,- zł

MOC SŁOWA

Niedziela Chrztu Pańskiego – 8 stycznia 2012
Mk 1,6b-11

Jan Chrzciciel tak głosił: „Idzie za mną mocniejszy ode mnie, a ja nie jestem godzien, aby się schylić i rozwiązać rzemyk u Jego sandałów. Ja chrzciliem was wodą, On zaś chrzcici was będzie Duchem Świętym”. W owym czasie przyszedł Jezus z Nazaretu w Galilei i przyjął od Jana chrzest w Jordanie. W chwili, gdy wychodził z wody, ujrzał rozwierające się niebo i Ducha jak gołębicę zstępującego na siebie. A z nieba odezwał się głos: „Tyś jest mój Syn umiłowany, w Tobie mam upodobanie”.

Refleksja niedzielna:

To jest historyczna, co więcej – święta chwila. Jezus przychodzi z Nazaretu w Galilei i przyjmuje od Jana chrzest. Jan udziela Jezusowi chrztu w Jordanie. Gdy Jezus wychodzi z rzeki, z nieba odzywa się głos: „Tyś jest mój Syn umiłowany, w Tobie mam upodobanie”. Świat milczy. W każdym razie w tym momencie. Potem wszystko zaczyna się kręcić dalej. Ale kręci się już trochę inaczej. Odtąd wszystko kręci się wokół Boga. Nie tylko Izrael i Palestyna. Ale cały świat. Także my. Ta święta chwila jest przeznaczona dla mnie. I dla wszystkich, którzy poszukują Boga, zbawienia, odpowiedzi na pytanie: „Po co żyję?” Żyję, bo tak chce Bóg. Żyję, ponieważ Bóg ma upodobanie we mnie. Żyję, żebym czuł się kochany przez Boga i mógł pełnić Jego wolę. Zostałem ochrzczony jak Jezus. Jestem dzieckiem Bożym jak Jezus. Oczywiście, nie mogę się równać z Jezusem, ale pod jednym względem jestem do Niego podobny. Zostałem ochrzczony. Tak jak On. Zostałem uznany za dziecko przez Pana historii. I nie tylko ja, ale wszyscy, którzy zostali ochrzczeni w imię Jezusa. Wokół tego kręci się teraz świat. Chrzest uświęca mnie. A ja swoim życiem uświęcam wszystko, co żyje. A wszystko to jedynie dzieje się ku większej chwale Boga, Ojca.

Niedziela II Zwykła, 15 stycznia 2012
J 1,35-42

Jan stał wraz z dwoma swoimi uczniami i gdy zobaczył przechodzącego Jezusa, rzekł: „Oto Baranek Boży”. Dwaj uczniowie usłyszeli, jak mówił, i poszli za Jezusem. Jezus zaś odwróciwszy się i ujrzawszy, że oni idą za Nim, rzekł do nich: „Cze-

go szukacie?” Oni powiedzieli do Niego: „Rabbi, to znaczy: Nauczycielu, gdzie mieszkasz?” Odpowiedział im: „Chodźcie, a zobaczycie”. Poszli więc i zobaczyli, gdzie mieszka, i tego dnia pozostali u Niego. Było to około godziny dziesiątej. Jednym z dwóch, którzy to usłyszeli od Jana i poszli za Nim, był Andrzej, brat Szymona Piotra. Ten spotkał najpierw swego brata i rzekł do niego: „Znaleźliśmy Mesjasza”, to znaczy: Chrystusa. I przyprowadził go do Jezusa. A Jezus wejrzawszy na niego rzekł: „Ty jesteś Szymon, syn Jana, ty będziesz się nazywał Kefas”, to znaczy: Piotr.

Refleksja niedzielna:

Ktoś mówi: „Popatrzcie! Spójrzcie na tego człowieka!” Dwaj mężczyźni usłyszeli, co mówi, i dają posłuch jego słowom. Chcą spotkać tego szczególnego człowieka. Jezus spostrzega ich, zagaduje i zaprasza do siebie: „Chodźcie, a zobaczycie. Sami wyrobicie sobie zdanie”. Dwaj mężczyźni nie dają się długo prosić. Przyjmują zaproszenie Jezusa. Idą za Nim. Pozostają u Niego. Pozwalają się zaprowadzić do Jezusa. I jego życie otrzymuje nową, głębszą jakość. Stanie się człowiekiem, którego ujrzał w nim Bóg – Szymonem Piotrem, Skatą. My też jesteśmy zaproszeni, by dać posłuch słowom zachęcającym do spojrzenia na owego szczególnego człowieka - Baranka Bożego, Mesjasza, Jezusa. I zdać się na historię, jaką Bóg zamierzył dla nas i z nami. Przyjąć zaproszenie do odkrycia prawdziwego człowieka, który w nas tkwi z wszystkimi uczuciami, z wszystkimi światłami i cieniami. I możemy być przekonani, że gdy tylko rzeczywiście zdamy się na naszą prawdziwe życie - na to, co spotyka nas każdego dnia: miłość, wyzwania, ludzie, znaki... - z pewnością znajdziemy człowieka, którego widzi w nas sam Bóg.

Wśród ruin kościoła Św. Cypriana w Kartaginie odnaleziono dobrze zachowaną płaskorzeźbę z pierwszych wieków chrześcijaństwa, przedstawiającą Świętą Rodzinę.

Rodzina Święta

Na pierwszym planie jest postać Matki Bożej, trzymającej Dzieciątka Jezus na kolanach. Z tyłu stoi św. Józef. Oczy ma wzniesione ku niebu. Z postawy jego widać, że pogrążony jest w modlitwie. Pod płaskorzeźbą widnieje napis: „Święta Maryjo, wspomagaj nas”. Kto umieścił ten napis? Nie wiadomo. Co jednak można powiedzieć z całą pewnością? To, że płaskorzeźba jest wyrazem wiary chrześcijan pierwszych wieków.

Przeżywamy okres Bożego Narodzenia. W kościołach widzimy szopki, są oświetlone choinki. W piątek po Bożym Narodzeniu jest uroczystość Świętej Rodziny, czyli tej wspólnoty, jaką tworzyli Jezus, Maryja, Józef. Bóg chciał, by Jego Syn wzrastał w środowisku rodzinnym i wszedł w nie tak ściśle, aby patrząc z zewnątrz można było dostrzec jedynie zwyczajną ludzką codzienność.

Rodzina, w której przyszedł na świat Chrystus, była narażona na liczne niebezpieczeństwa. Św. Mateusz opisuje, jak to Józef, Maryja i Dziecię Jezus uciekali przed gniewem Heroda do Egiptu. Rodzice na tułaczce, wśród obcych ludzi, na pewno zaznali tam głodu i niejednej przykrości.

Rodzina Święta, w której narodził się Chrystus, zachowywała wiernie przykazania Boże wyrażone w Prawie Mojżeszowym. Św. Łukasz opisuje w swej Ewangelii jak to czterdziestego dnia po narodzeniu Jezusa Rodzice przynieśli Go do świątyni jerozolimskiej i ofiarowali Panu. Święta Rodzina z Nazaretu jest wzorem wszystkich rodzin. Jeśli spojrzymy oczyma wiary, wówczas każda rodzina może się stać świętą wspólnotą miłości zjednoczoną wokół Chrystusa. Św. Paweł nazywa rodzinę małym, domowym kościołem.

Ks. Henryk Kiemona (z Rycerza Niepokalanej nr 12 z 1998 r.)

KALENDARZ LITURGICZNY

NIEDZIELA, 8 stycznia 2012, Święto Chrztu Pańskiego

Słowo Boże: Iz 42,1-4.6-7; Dz 10,34-38; Mk 1,6-11
Koniec okresu Bożego Narodzenia. Rozpoczyna się czas zwykły w ciągu roku.

PONIEDZIAŁEK, 9 stycznia 2012, Słowo Boże: 1Sm 1,1-8; Mk 1,14-20

WTOREK, 10 stycznia 2012, Dzień powszedni Słowo Boże: 1Sm 1,9-20; Mk 1,21-28

ŚRODA, 11 stycznia 2012, Dzień powszedni
Słowo Boże: 1Sm 3,1-10.19-20; Mk 1,29-39
Spotkanie oplatkowe kapłanów i katechetów Rejonu Suwalskiego z Biskupem Elckim.

CZWARTEK, 12 stycznia 2012, Dzień powszedni Słowo Boże: 1Sm 4,1-11; Mk 1,40-45

**PIĄTEK, 13 stycznia 2012,
wsp. św. Hilarego z Poitiers, bpa i dK**
Słowo Boże: 1Sm 8,4-7.10-22; Mk 2,1-12
Modlitwa za borykających się z problemami uzależnień i za rozbite małżeństwa

SOBOTA, 14 stycznia 2012, Dzień powszedni Słowo Boże: 1Sm 9,1-4.17-19; 10,1; Mk 2,13-17

**NIEDZIELA II ZWYKŁA W CIĄGU ROKU,
15 stycznia 2012,
Słowo Boże: 1Sm 3,3-10.19; 1Kor 6,13-15.17-20; J 1,35-42**

PONIEDZIAŁEK, 16 stycznia 2012, Dz. powszedni Słowo Boże: 1Sm 15,16-23; Mk 2,18-22

**WTOREK, 17 stycznia 2012,
wsp. św. Antoniego, opata**
Słowo Boże: 1Sm 16,1-13; Mk 2,23-28
Dzień Judaizmu. 9 rocz. śmierci śp. Bpa Edwarda Samsela

ŚRODA, 18 stycznia 2012, Dzień powszedni
Słowo Boże: 1Sm 17,32-33.37.40-51; Mk 3,1-6
18-25 stycznia Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan

**CZWARTEK, 19 stycznia 2012,
wsp. św. Józefa Sebastiana Pelczara, bpa**
Słowo Boże: 1Sm 18,6-9.19,1-7; Mk 3,7-12

PIĄTEK, 20 stycznia 2012, wsp. św. Fabiana, papieża i męcz. i św. Sebastiana, męcz.
Słowo Boże: 1Sm 24,3-21; Mk 3,13-19

**SOBOTA, 21 stycznia 2012,
wsp. św. Agnieszki, dz i męcz.**
Słowo Boże: 2Sm 1,1-4.11-12.19.23-27; Mk 3,20-21
Dzień Babci

NIEDZIELA III ZWYKŁA, 22 stycznia 2012
Słowo Boże: Jon 3,1-5.10; 1Kor 7,29-31; Mk 1,14-20
Dzień Dziadka

Po co ta kolęda?

(...) Jaki sens ma wizyta duszpasterska kapłana w domu podczas tzw. kolędy, jeżeli trwa ona chwilę i sprowadza się – częstokroć – tylko do kilku powtarzanych od wielu lat tych samych pytań? (...)

Wizyta duszpasterska, zwana popularnie kolędą, może być dla wszystkich wielką szansą. Jednak żeby taką była, potrzeba wspólnego zaangażowania. Zarówno kapłani, jak i rodziny, do których przybywają, muszą się do takiej wizyty przygotować.

Często narzekamy w naszym duszpasterstwie na masowość. Narzekają i księża, i wierni. Kolęda jest szansą bliższego spotkania, tak z duszpasterzami, jak i z konkretnymi osobami, parafianami, którzy powinni brać udział – w miarę swoich możliwości – w życiu całej wspólnoty parafialnej. Kolęda jest doskonałym czasem konfrontacji naszych poglądów, wymiany opinii czy podjęcia polemiki. Jest przede wszystkim szansą na poznanie siebie.

Warto, przyjmując księdza, przygotować się na taką wizytę. Tak właśnie zdarza się w większości przypadków odwiedzin duszpasterskich. Sprawdza się wówczas powiedzenie: „Gość w dom – Bóg w dom”. Istnieją jednak sytuacje, że już przy wejściu kapłan czuje jakoby miał natychmiast wyjść, a wszelki proponowany temat rozmowy nie jest podejmowany. I jest to najłagodniejsza

forma ostentacyjnego pokazania, że kapłan jest osobą niemiłe widzianą. Wtedy to staropolskie przysłowie trzeba by zamienić na słowa: „Kogo tu diabli niosą?!“.

Oczywiście, w sytuacji polskiego Kościoła – kiedy bardzo dużo osób przyjmuje kolędę – i jednego dnia odwiedza się kilkanaście, kilkadziesiąt rodzin, trudno znaleźć czas na długie rozmowy. Można wtedy zasugerować temat, który podejmiemy w innym czasie, umawiając się na konkretną rozmowę. Zdolność konwersacji kapłana, po przeprowadzonych wcześniej ośmiu godzinach lekcji w szkole i po piątej godzinie kolędowania może być nieco ograniczona.

„No i najważniejsze...” – jak kapłan czasami słyszy, wychodząc z domu lub mieszkania – ofiara. Nie jest ona najważniejsza. Kapłan przynosi do domu przede wszystkim Boże błogosławieństwo i ono jest najważniejsze. Jeżeli ktoś rzeczywiście chce złożyć ofiarę, może to uczynić, jednak nie z przyzwyczajenia, nie z tradycji, ale szczerze – od serca.

autor: ks. Tomasz Ślesik

Nie zstąpiłem z nieba, aby pełnić swoją wolę, ale wolę Tego, który Mnie posłał. Jest wolą Tego, który Mię posłał, abym z tego, co Mi dał, niczego nie stracił, ale wskrzesił w dniu ostatecznym.

Jezus z Nazaretu

Trzeba chronić człowieka przed grzechami rozwiązłości i nietrzeźwości, bo niosą ze sobą poniżenie jego godności ludzkiej, a w skali społecznej zawierają nieobliczalne następstwa. Trzeba wciąż czuwać, wciąż budzić ludzkie sumienia, wciąż przestrzegać przed naruszaniem prawa moralnego, wciąż porywać do realizacji przykazania miłości; łatwo bowiem zakorzenia się w ludzkich sercach zniczulica.”

„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz dzieli się z innymi.” *Jan Paweł II*

Wchodzimy w Nowy Rok...

Dzień Nowego Roku jest szczególnym. Mimo szumu, zabaw, szampana, sztucznych ogni i wielu banalnych słów, człowiek czuje z głębi serca, że Nowy Roku dotyka boleśnie problemu przemijania. Przypomina o przemijaniu i domaga się konkretnego zajęcia stanowiska wobec tej tajemnicy. Chcąc uciec od problemu, co się często zdarza, człowiek woli się bawić. Ucieczka od problemu, jednak nie likwiduje go. Kalendarz jest niemiłosierny i bez litości przypomina fakt przemijania. Nowy Rok zmusza więc do spojrzenia wstecz, do pewnego rodzaju duchowego remanentu, który przeważnie do skutku dochodzi wtedy, gdy zachwyty nocy sylwestrowej mija i wraca tak zwany „szary dzień”.

Nowy Rok przypomina nie tylko o przemijaniu ale i o tym, że z przeszłości niczego wymazać się nie da. Nowy Rok jawi się jako nowa szansa, jako czas, który można lepiej zagospodarować maksymalnie wykorzystać ku chwale Pana Boga, ku pożytkowi ludzi i własnemu udoskonaleniu. Wspominając o Panu Bogu, bliźnich i sobie samym, dotykamy określonej ewangelicznej hierarchii wartości, która może pomóc w sensownym zagospodarowaniu daru czasu. Spojrzenie wstecz jest twórcze tylko wówczas, gdy spowodowane jest pragnieniem skorygowania przyszłości i wykorzystania nowej szansy.

Patronką szczególnego dnia Nowego Roku stała się z woli Kościoła Maryja z Nazaretu, która pochylona nad Synkiem leżącym w żłobie, „zachowała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu”. Kościół chce, żebyśmy fakt przemijania i dar nowej szansy przeżywali jak Ona. Byśmy zachowywali wszystko, co dobre w sercu i ciągle rozważali przedziwne sprawy Boże, w których przecież uczestniczymy. Maryja, Matka Jezusa, jako patronka [pierwszego dnia nowego roku, przedstawia swoją osobą doskonały program życia chrześcijańskiego. Jej wiara, ufność i bezgraniczna miłość do Boga pomagają pogłębić i naszą wiarę, ufność i miłość. Maryja jest nie tylko doskonałym wzorem życia chrześcijańskiego, ale jest żywo zainteresowana naszym duchowym rozwojem, pragnie wszystkich ludzi doprowadzić do swego Syna, uwzględniając oczywiście ich wewnętrzną wolność. Jako patronka Nowego Roku zwraca naszą uwagę na najgłębszy sens bycia i stawania się w pełni człowiekiem. Jest mocno zaangażowana w nasze zbawienie.

Kościół słusznie więc przypomina na samym progu nowego roku kim Maryja jest dla nas i co może dla nas uczynić, jeśli z ufnością oddamy naszą przyszłość Jej opiece.

-Irena-

Czy masz swój Nazaret?

A gdy wypełnili wszystko wg Prawa Pańskiego wrócili do Galilei, swego miasta – Nazaret. Dziecię zaś rosło i nabierało mocy, napełniając się mądrością, a Łaska Boża spoczywała na Nim. Łk. 2,22 39-40

Nazaret...

Tam dokonała się tajemnica Wcielenia, Słowo stało się ciałem. Tam był dom Maryi i Józefa, dlatego po narodzeniu w Betlejem i wypełnieniu wszystkie go „według Prawa Pańskiego”, cała Rodzina powróciła do Nazaretu. W domu i w rodzinie Jezus wzrastał, nabierał mocy, napełniał się mądrością i jako prawdziwy człowiek nieustannie czerpał z łaski Bożej. Nazaret – to było miejsce i przestrzeń początków, oparcia, wzrastania i powrotów.

Kiedy spotykam swych uczniów i uczennice ze szkoły średniej, wielokrotnie powtarza się ten sam scenariusz: kto nie miał gdzie wrócić – bo rodzice

nie nauczyli wiary, bo nie stworzyli prawdziwego, ciepłego domu, bo nie zadbali o duchowe dobro dziecka – ten bardzo zagubił się w życiu i nie wie jak się odnaleźć.

Co myślą rodzice, którzy nie znajdują dość czasu dla swych dzieci i dla świętego spokoju ich „anioł kom i idiom” wszystko wolno? Czy tak budują przyszłość swych pociech, ich i swój Nazaret?

Aby człowiek mógł wzrastać w mądrości oraz w łasce u Boga i ludzi, potrzebuje domu, rodziny, mocne go fundamentu, na którym można się oprzeć, zasady, do których można powrócić...

W dwa tysiące lat po narodzeniu Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, Kościół zaprasza do Nazaretu, aby znowu w Twoim życiu, Słowo stało się ciałem, aby odnaleźć te miejsca w swojej duszy, gdzie może narodzić się Chrystus, by nieustannie wzrastać.

Czy wiesz, gdzie jest Twój Nazaret?

Janina

Medjugorie

Cel podróży

Czwartek, po śniadaniu idziemy na zwiedzanie Sanktuarium, kościoła św. Jakuba i otoczenia obiektu modlitwy w Medjugorie. Do Góry Objawień jedziemy autokarem, a następnie pieszo. Trasa prowadzi w górę po wapiennych skałach, jest ciężko. Upał. Zatrzymujemy się przy tajemnicach Różańca Świętego, ksiądz je prowadzi, a dalej ze zdrowaškami na ustach wspinamy się w górę. Obok idą i schodzą z góry ludzie różnych ras i języków. Wiele bardzo młodych ludzi idzie boso. Trudno sobie wyobrazić, jaki to ból sprawiają te ostre kamienie i skały, a oni idą. Na mnie zrobiło niemałe wrażenie młode małżeństwo niosące w nosidełku dziecko. Przez cały czas obserwowaliśmy, aby dziecku było wygodnie, a oni stąpali po omacku. Tak dźwigali ten słodki ciężar. Może to była wspinaczka dziękczynna a może błagalna? Zostanie to tajemnicą

Dotarliśmy do miejsca objawienia na zboczu góry Crnica około 250m.npm. Miejsce to znajduje się kilkaset metrów ponad przysiółkiem Podbrdo. Sama góra Crnica (519m) jest bardzo kamienista, porośnięta rzadkimi drzewami dębowymi, dereńmi i jesionem oraz niską roślinnością, jeżynami, dziką różą, cząbrem, szaflwią i kocanką. W miejscu objawień Matki Boskiej stoi drewniany krzyż.

Od roku 1989, przy drodze prowadzącej w górę do miejsca objawień, ustawiono płaskorzeźby z brązu, przedstawiające radosne i bolesne tajemnice różańca, dzieła włoskiego rzeźbiarza Carmela Puzzolo, a od 2002r. postawiono płaskorzeźby przedstawiające tajemnice chwałebne różańca, wykonane przez tego samego artystę też w brązie.

W święto Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. 8 września 2001 roku w 20 rocznicę objawień postawiono figurę Królowej Pokoju - w miejscu pierwszych objawień. Jest to biała figura z marmuru wysokości 1,60m i jest darem pielgrzymów z Południowej Korei.

My w 30 rocznicę ustawienia tej figury na Górze Objawień mieliśmy szczęście być tam i modlić się dziękując i prosząc Królową Pokoju o pokój w Europie i świecie. Bogu niech będą dzięki. Po zejściu z Góry Objawień, chyba trudniejszym niż wejście udajemy się autokarem do ośrodka Cenacolo (z włoskiego: wieczernik). Od-

wiedzamy dom dla chłopców „pole życia” (Campo della Vita), w którym liczą się młodzi uzależnieni od narkotyków, bez żadnych leków, wyłącznie przy pomocy modlitwy i pracy. Medugorską Wspólnotą „Cenacolo” założyła siostra Elvira Petrozzi 1983r. Przebywają w niej młodzi z wielu krajów, szukając drogi powrotu do zdrowia. Zazwyczaj przebywa w niej około 100 chłopców różnych narodowości i wyznań, którzy, między innymi, często udzielają pomocy licznym pielgrzymom. Pierwsza wspólnota dla dziewcząt w Medjugorie „Pole Radości” (Campo della Gioia) została otwarta w roku 2000. Przybywają do niej dziewczęta z różnych części Europy, aby ponownie znaleźć sens życia. We wspólnocie „Pole Radości” przebywa zazwyczaj około trzydziestu dziewcząt, w tym niektóre z dziećmi.

Spotkanie w domu dla chłopców rozpoczyna modlitwą. Tu słuchamy świadectw 2 chłopców. Jeden jest Polakiem – Łukasz. Hoduje zarost bo będzie grał rolę Jezusa. To jego świadectwo słyszeliśmy w Medjugorie. Wstrząsające historie młodych ludzi. Założycielka wspólnoty zauważyła, że młodzież z marginesu najbardziej woła o pomoc i ona dała im ją. W tej chwili jest już 60 domów. Powstają nowe. Wspólnota działa 21 lat. Każdy dzień i pracę zaczynają od modlitwy. Utrzymują się sami. Robią różańce, budują, remontują domki, malują obrazy, sprzedają książki i dewocjonalia. Trzech chłopców ze wspólnoty namalowało obraz - ikonę, która wisi w Kaplicy Wspólnoty Wieczernika w Medjugorie. Ikona nosi tytuł Anastasis, co w języku greckim oznacza Zmartwychwstanie.

Teresa RW (cdn)

„Kto śpiewa, ten się dwa razy modli” – mówił św. Augustyn. Kościół wiele miejsca poświęca sprawie śpiewu i muzyki. Jest do tego zobowiązany, bo śpiew podczas czynności liturgicznych jest „radosnym wzruszeniem serca” otwartego na Boga.

Radosne wzruszenie serca?

Biblia wiele miejsca poświęca śpiewaniu i graniu na cześć Pana Boga, któremu „przystoi pieśń chwaly”. Określenia biblijne: „chwalcie Pana na cytrze”, „śpiewajcie Panu pieśń nową”, „będę Ci śpiewał i grał, chwało moja”, brzmia znajomo w uszach nawet tego, kto z rzadka zagląda do Pisma Świętego. Niektóre ze 150 psalmów w tytule posiadają wskazówkę, na jaką melodię psalm wykonać i jakiego użyć instrumentu. Śpiewał też Jezus z Apostołami tuż po Ostatniej Wieczerzy, przed swoją śmiercią: „Po odśpiewaniu hymnu wyszli w stronę Góry Oliwnej” (Mt 26, 30). Św. Paweł wzywa wyznawców Chrystusa, aby wspólnie śpiewali psalmy, hymny, pieśni pełne ducha (por. Koi 3, 16).

Śpiewał całym sercem Kościół za czasów św. Ambrożego i św. Augustyna. Liczne ślady wzruszeń wielkich Ojców Kościoła, spowodowanych pięknem rodzących się za ich czasów śpiewów, posiadamy do dziś w ich pismach: wspaniałe hymny, ubrane w rozmaite stopy metryczne i przyozdobione muzyką, w której można odnaleźć wpływy synagogalne, greckie i rzymskie. Wiele tekstów (także anonimowych autorów) przetrwało do dziś, zdumiewając swoją dostojną powagą i bogactwem ukrytym nieco za kurtyną języka łacińskiego, którym porozumiewał się świat i Kościół starożytny.

Papieskie intencje modlitwy – styczeń 2012

Ogólna:

Aby ofiary katastrof naturalnych otrzymywały pomoc duchową i materialną, potrzebną do odbudowania życia.

Misyjna:

Aby zaangażowanie chrześcijan na rzecz pokoju było okazją do dawania świadectwa o Chrystusie wszystkim ludziom dobrej woli.

Jak śpiewamy dzisiaj?

Dziś mamy liturgię w języku ojczystym, a co za tym idzie, śpiewy towarzyszące liturgii, także te znane od wieków, wykonujemy również po polsku.

Współczesne pieśni to zazwyczaj krótkie refreny, do powtarzania przez wszystkich, często przeplatane tekstem psalmu lub innym fragmentem Pisma Świętego. Nierzadko nawiązują one do tradycji chorału gregoriańskiego. Najłatwiejsze wydaje się wykonanie krótkiego, jedenastosylabowego refrenu psalmu. Jest to nasz polski wynalazek (ks. Tomasz Bojański). Można zadać sobie pytanie, czy te ułatwienia choć w części przyniosły oczekiwany owoc? Na pewno u wielu tak. Ale nie u tych, którzy mają szczelnie zamknięte usta na wszelki śpiew podczas Mszy świętej. Można tę niechęć do wspólnego śpiewania usprawiedliwiać naszą niską, niestety, kulturą muzyczną. Ale czy tylko? Zwróćmy uwagę, że niektórzy nie zadają sobie trudu, aby otworzyć usta nie tylko do śpiewania, ale nawet podczas odmawiania Modlitwy Pańskiej. Wiele mamy tu do poprawienia podczas Roku Eucharystii. Jeśli śpiew nie jest radosnym wzruszeniem serca, to albo jesteśmy odporni na wszelkie wzruszenia, albo nasze serca są do remontu. Oby nie zakończyło się zawałem...

ks. Wiesław Kądziała

Piękno chorału gregoriańskiego

Przez całe wieki podczas uroczystych liturgii brzmiał wzniosły chorał gregoriański. Swoją nazwę zawdzięcza świętemu papieżowi, Grzegorzowi Wielkiemu, który pod koniec VI w. śpiew ten uporzędkował i zachęcał do poprawnego wykonywania natchnionych melodii.

Chorał rósł wraz z romańskimi budowlami Rzymu, Galii, Germanii i innych krain, napełniając katedry i klasztory swym powściągliwym i dostojnym brzmieniem. Wypełniał też wnętrza niebotycznych gotyckich katedr, dorównując wspaniałym budowlom swoimi misternymi ozdobnikami. Wiele z tych śpiewów to prawdziwe wizytówki średniowiecza, poruszające serca tekstem i melodią, która według zamysłu twórców była służebnicą świętego tekstu. Wierny lud nie tylko podziwiał kunsztowne konstrukcje melodyczne, ale również chętnie wykonywał prostsze melodie.

Bazylika Mniejsza p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Sejnach

Adres parafii: 16-500 Sejny, Plac Św. Agaty 1 tel.: 87 5162141
Konto bankowe: BS Sejny 20 93540007 0000 0000 0635 0003
Proboszcz parafii: ks. prałat Zbigniew Bzdak, e-mail: ksbzdak@diecezja.elk.pl
Wikariusze: ks. Piotr Mozyro, ks. Andrzej Stokłosa, ks. Bernardas Augaitis.

Sakrament małżeństwa:

26/12/2011

Paulina Wilkiel i Marcin Jurkun

Sakrament Chrztu Świętego:

25/12/2011

Julian Soliło, Patrycja Budowicz, Liwia Kierejszys, Lena Kierejszys, Jakub Zackiewicz

Odeszli do wieczności:

† Wiesław Dereń, Sejny (l. 57) zm. 25/12/2011

Ofiarodawcy na remont

Serdeczne Bóg zapłać ofiarodawcom, którzy dotychczas złożyli swoje ofiary na remont domu parafialnego (plebanii). Ofiary złożyło 670 rodzin na sumę 69 500 zł

Polkowscy Krzysztof Małgorzata, Sejny, 11 Listopada

Jankowiak Adam Teresa, Sejny, Wojska Polskiego

Wołongiewicz Andrzej Danuta, Sejny, Młynarska

Zaniewska Helena, Sejny, Konarskiego

Jurgielanis Andrzej Marzena, Sejny, Wojska Polskiego

Moroz Romuald Helena, Zaleskie

Górska Stanisława, Bubele

Nowak Piotr Irena, Sejny, Wojska Polskiego

Rutowicz Zbigniew Helena, Stabieńszczyzna

Korzeccy Mariusz Beata, Kolonia Sejny

Andrulewicz Stanisław Barbara, Marynowo

Andrulewicz Janina Teresa, Sejny, Zawadzkiego

Kuczynscy Walerian Helena, Sejny, Emilii Plater

Jurkiewicz Jan Janina, Radziuszki

Chrulscy A.M., Radziuszki

Wowak Emilia, Sejny, Konarskiego

Witkowsky Czesław Teresa, Sejny, Konopnickiej

Niemkiewicz Jarosław Marta, Sejny, Zawadzkiego

Miszkiel Piotr Barbara, Sejny, Wojska Polskiego

Rybka Wojciech Małgorzata, Sejny, Zawadzkiego

Motuk Ryszard Krystyna, Sejny, Nowotki

Bulwin Stanisław Regina, Sejny, Zawadzkiego

Tomkiewicz Marian Małgorzata, Sejny, 1 Maja

Turowicz Zdzisław Celina, Sejny, Zawadzkiego

Szkurdziuk Aniela, Sejny, Konarskiego

Strękowski Stanisław Barbara, Lasanka

Rybczyńscy, Daniłowce

Cyruszys Roman Danuta, Sejny, Wojska Polskiego

Ruszczewska Marianna, Sejny, 11 Listopada

Łabanowscy Grzegorz Bożena, Radziuszki

Goście z Niemiec Anna i Hans

Plan kołedy:

Poniedziałek, 9 stycznia – ul. Zawadzkiego 10, 12, 14, 18,

Wtorek, 10 stycznia – ul. Zawadzkiego 19, 20 i strona nieparzysta

Środa, 11 stycznia – ul. Wojska Polskiego 9, 11, 13, 15, 17

Czwartek, 12 stycznia – ul. Wojska Polskiego 19, 19a, 19b, domy jednorodzinne

Piątek, 13 stycznia – ul. Wojska Polskiego 21, 60, 60c

Sobota, 14 stycznia – od g. 9.00 Sankury i Krasnowo; Daniłowce; Sumowo; Skustełe i Łopuchowo

Poniedziałek, 16 stycznia – ul. Wojska Polskiego 62, ul. E. Plater 1,8

Wtorek, 17 stycznia – ul. Parkowa 1,3,5; ul. Świerczewskiego

Środa, 18 stycznia – ul. Nowotki, Kasztanowa, Wierzbowa, Broniewskiego, Akacja, Brzozowa, Topolowa, Cisowa, Lipowa, Dębowa, Klonowa

Czwartek, 19 stycznia – ul. 1 Maja; ul. Piłsudskiego 22, 36, 38

Piątek, 20 stycznia – ul. Piłsudskiego – dokończenie oraz Plac Św. Agaty

Sobota, 21 stycznia – Żegary i Dusznica, Kielczany i Nowosady, Posejanka

Ogłoszenia duszpasterskie

1 Wspomnienie wydarzenia nad Jordanem, gdzie Pan Jezus przyjął chrzest, a także gdzie Bóg potwierdził, że jest On Jego Synem, kończy okres Narodzenia Pańskiego. Od jutra w liturgii rozpoczyna się tak zwany okres zwykły, w ciągu roku. Jednak tradycyjnie przedłużamy śpiewanie kolęd do 2 lutego, czyli do święta Ofiarowania Pańskiego, zwanego u nas Matki Bożej Gromnicznej, które bezpośrednio wiąże się z Bożym Narodzeniem.

2 Wspominając chrzest Pana Jezusa w Jordanie, myślimy także o naszym chrzcie, który jest początkiem i fundamentem naszego chrześcijańskiego życia, czyli naszej przyjaźni, komunii z Panem Bogiem. W tym sakramencie otrzymaliśmy godność przybranego dziecka Bożego i dar Bożej miłości. Zostaliśmy też włączeni do wspólnoty Kościoła. Przyjęcie chrztu jest dla nas jednocześnie wielkim zobowiązaniem. Musimy bowiem podążać drogą coraz większego upodobniania się do Chrystusa, to znaczy kochać Go coraz więcej i uczyć się od Niego, jak kochać bliźnich. Jeśli nasza komunie z Bogiem będzie coraz doskonalsza, jako chrześcijanie będziemy stawać się ludźmi wyczulonymi na piękno duchowe i moralne, rozmiłowanymi w tym, co szlachetne, wartościowe, prawdziwie wielkie. W naszej codzienności nie możemy zadowolić się bylejakością i obojętnością. Podziękujmy dzisiaj za dar dziecięstwa Bożego, ale także zdać sobie sprawę z naszej odpowiedzialności za budowanie Kościoła na ziemi.

3 Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijańską trwał będzie od 18 do 25 stycznia. „Powszechnej”, gdyż w tym samym czasie podejmują ją wszystkie Kościoły chrześcijańskie. Uczynimy wszystko, co w naszej mocy, aby każdego dnia wypełniać polecenie Pana Jezusa, abyśmy byli jedno! Nasza osobista komunie z Bogiem musi się przekładać na nasze relacje z wszystkimi bliźnimi, zwłaszcza z braćmi w tej samej wierze. W to wielkie nawoływanie Kościoła do jedności włączmy także nasze osobiste modlitwy. Niech będą one skromnym wkładem w dzieło ekumenizmu.

4 Dzieci przygotowujące się do pierwszego pełnego udziału w Eucharystii wraz z rodzicami zapraszamy na wspólną Eucharystię w niedzielę, 22 stycznia o 15.00. W czasie Mszy św. będzie poświęcenie modlitewników, które rodzice nabędą u Pani Katechetki. Chodzi o to, aby wszystkie dzieci miały jednakowe książeczki do nabożeństwa.

5 Dzień Babci obchodźć będziemy w sobotę, 21 stycznia, a w niedzielę Dzień Dziadka. Pamiętajmy o naszych seniorach, często niezastąpionych i bardzo kochanych i módlmy się w tych dniach za naszych Dziadków, tych żyjących i tych, którzy już odeszli do Pana. Bardzo często tyle im zawdzięczamy! Niech naszym podziękowaniem będzie modlitwa, ofiarowana Komunia Święta i serdeczna pamięć.

6 Serdeczne Bóg zapłać za wszystkie ofiary składane na trwający remont domu parafialnego. Dziękuję składającym ofiary w kopertach, bądź w czasie wizyty duszpasterskiej. Dziękuję także za ofiary na tacę składane w ostatnią niedzielę miesiąca.

7 W naszej Parafii trwa wizyta duszpasterska zwana „kolędą”. Niech ona będzie okazją do wspólnej modlitwy, wzajemnego poznania się, zbliżenia i rozmowy o problemach nie tylko konkretnej rodziny, ale także o sprawach naszej parafialnej wspólnoty. Kapłan przynosi w nasz dom Boże błogosławieństwo. Skorzystajmy z tego wyjątkowego daru!

Organizujemy 15-dniową

PIELGRZYMKĘ DO ZIEMI ŚWIĘTEJ (EGIPT – JORDANIA – IZRAEL)

w dniach 11–25.04.2012 r. Koszt 4590 zł + \$ 140. Szczegóły dotyczące pielgrzymki i zapisy u księdza proboszcza. Zapisy do końca lutego.

Szczegóły też na www.sejny.kuria.elk.pl

Intencje mszalne 8–22.01.2012 r.

NIEDZIELA – ŚWIĘTO CHRZTU PAŃSKIEGO, 08 stycznia 2012

07:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:30 +Marian Radziun (5 rocz.)
10:00 +Lucjan Karłowicz
10:00 Żegary: +Witold Palanis (m-c od pogrzebu)
11:30 Za parafian
13:00 LT: +Wincenty Bernacki (13 rocz.) i jego rodzice: +Weronika +Józef
Krasnowo 13:00: +Anna Pszczółkowska
17:30 +Mieczysław Kozłowski +Władysław +Jadwiga

PONIEDZIAŁEK, 9 stycznia 2012

06:30 +Leonarda Żegarska (m-c od pogrzebu)
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Edward +Genowefa i z rodz. Sadowskich
17:30 +Genowefa Dzimitko (8mc)

WTOREK, 10 stycznia 2012

06:30 +Czesława Bielak (3mc)
08:00 O błog. Boże dla Szymona Polensa w dniu urodz. i dla Patryka i całej rodziny
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Stanisława +Jerzy Czarkowscy
17:30 +Zenon Kisielewski (8mc)

ŚRODA, 11 stycznia 2012

06:30 +Eugeniusz Radzewicz (m-c od pogrzebu)
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Jerzy Pietranis (2mc)
17:30 +Zenon Łabanowski i z rodz. Łabanowskich

CZWARTEK, 12 stycznia 2012

06:30 O błog. Boże i zdrowie dla Bogumili i Czesława oraz dla Leszka i Krzysztofa
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Maria Tomkiewicz (14 rocz.) +Bronisław i z rodz. Tomkiewiczów i Maksimowiczów
17:30 +Irena Zdancewicz i jej rodzice

PIĄTEK, 13 stycznia 2012

06:30 +Zofia +Kazimierz Basiaga
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Nadzieja +Wincenty Danilczyk
08:00 +Zofia +Felix Staniewicz
17:30 +Marian Zdankiewicz (6 rocz.)

SOBOTA, 14 stycznia 2012

06:30 +Zofia Basiaga (10mc)
08:00 O błog. Boże i zdrowie dla Leny w 4 rocz. urodzin i dla rodziny
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
17:30 +Eugeniusz Sucholewski (10 rocz.) i z rodz. Sucholewskich i Mrozowiczów

NIEDZIELA II ZWYKŁA, 15 stycznia 2012

07:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:30 +Biruta Jasiewicz
10:00 +Kazimierz Chmielewski (10 rocz.)
11:30 Za parafian
13:00 LT: +Jan Klucznik i jego rodzice
17:30 +Stefania (15 rocz.) +Kazimierz Stabiński

PONIEDZIAŁEK, 16 stycznia 2012

06:30
08:00 +Antoni Zubowicz (rocz.)
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
17:30 +Agnieszka Staśkielunas (6mc)

WTOREK, 17 stycznia 2012

06:30
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Janina Pietuszko (11mc)
17:30 +Dariusz Topolski (11 rocz.)

ŚRODA, 18 stycznia 2012

06:30 +Albina +Franciszek Budowicz
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Apolonia Stankiewicz (2 rocz.)
08:00 +Helena Skrypko (3mc)
08:00 +Anna +Józef Masianis
17:30 +Henryka Milewska

CZWARTEK, 19 stycznia 2012

06:30
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 O błog. Boże i zdrowie dla Oliwii i jej rodziców
08:00 +Genowefa +Adam Świącicy +Felicja +Dominik Titarczuk
17:30 +Krzysztof Pierożyński

PIĄTEK, 20 stycznia 2012

06:30 +Zdzisław Milewski (3mc)
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Domicela +Antoni +Piotr Wieczorek
17:30 +Marianna +Piotr Kuzyk +Stanisław +Bolesław

SOBOTA, 21 stycznia 2012

06:30 +Paulina +Stanisław +Aleksander i zm. z rodz. Małkińskich
08:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:00 +Helena Wołągiewicz (11 rocz.) i zm. z rodziny
08:00 +Eugenia +Bronisław Kuklewicz
17:30 Dziękczynna i o błog. Boże dla Ewy i Dariusza w 10 rocz. ślubu i dla rodziny
17:30 +Alicja (3 rocz.) +Natalia

NIEDZIELA III ZWYKŁA, 22 stycznia 2012

07:00 +Stanisław Marcinkiewicz (greg.)
08:30 +Leokadia Jarzębowicz (4mc)
10:00 +Helena Juszkiewicz (6 rocz.) +Stanisław

11:30 Za parafian
13:00 LT: +Donat Łatwis (5mc)
Krasnowo 13.00:
15:00 O dobre przygotowanie dzieci klas II do
Pierwszej Eucharystii i za ich rodziców
17:30 +Marianna +Zygmunt +Stefan z rodz. Pu-
czyłowski

W NAJBLIŻSZYM CZASIE

PATRONUJĄ NAM:

– **we wtorek, 17 stycznia** – święty Antoni, opat, żyjący na przełomie III i IV wieku, słynny pu-
stelnik, który do dziś znajduje wielu naśladowców
w praktykowaniu takiej właśnie drogi doskonałości
chrześcijańskiej;

– **w czwartek, 19 stycznia** – święty Józef Se-
bastian Pelczar, profesor i rektor Uniwersytetu
Jagiellońskiego, biskup, wielki krzewiciel kultu
Serca Pana Jezusa oraz troskliwy duszpasterz. Żył
w latach 1842-1924. W jego wspomnienie módlmy
się słowami jego biskupiego hasła: „Wszystko dla
Najświętszego Serca Jezusowego przez Niepokal-
ane Serce Najświętszej Maryi Panny”.

– **w sobotę, 21 stycznia** – święta Agnieszka,
męczennica z pierwszych wieków chrześcijaństwa.
W jej wspomnienie papież błogosławi baranki,
z których wełny będą utkane paliusze dla nowych
metropolitów. To powinno być dla nas zachętą do
modlitwy w intencji Kościoła.

MODLITWA WIECZORNA

Potężny Boże na niebieskim tronie.
Do Ciebie wznoszę błagalnie swe dłonie.
Za dzień dzisiejszy. Za dary z Twojej ręki,
Niosę Ci z głębi mego serca dzięki.
A jeśli grzechem obciążył mą duszę.
To na kolanach przebłagać Cię muszę.
Niech zasną z Twoim na ustach imieniem.
Z Twoją łaską świętą i z Twoim przebaczeniem.
Jeśli obraziłem, jeśli Cię zasmuciłem,
Jeśli niebacznie odbiegłem od Ciebie.
Wyciągnij dłoń swą. ażebym się wrócił,
Ojcze mój w niebie!
Jam Twoje dziecko – choć słabe, niekarne.
Choć się z Twojej ścieżki odbiję w bezdroże,
Ku Tobie wołam, ku Tobie się garnę.
Przebac mi, Boże
O Maryjo, strzeż serca mego.
O Jezu, nie wychodź z niego.
Póki mi tchu życia stanie.
Nie opuść mnie Jezu. Panie!
O Józefie, ratuj nas.
W życiu, śmierci, w każdy czas.
Aniele Boży... Ojcze nasz.. Zdrowaś Maryjo...

Kapłan pocieszyciel chorych

Kiedy jechałem do umierającej na raka młodej
matki, zastanawiałem się, jakimi słowami mogę
jako kapłan ją pocieszyć. Wiedziałem, że są to
ostatnie dni jej życia. I gdy zostałem z nią sam na
sam w pokoju, stała się rzecz dziwna. Właściwie
to ona umocniła moją kapłańską wiarę, mówiąc,
że jest świadoma tego, iż umiera i zostawia męża
i dwójkę dzieci. „Odchodzę spokojna – powiedziała
– bo mąż i dzieci przygotowałam do tej chwili. Na
pewno sobie poradzą. Swoje cierpienia ofiarowa-
łam Bogu za nich, tak bardzo ich Kocham”.

Za każdym razem, gdy odwiedzam chorych
z kapłańską posługą, widzę w ich oczach, zazwy-
czaj zapłakanych, wiele radości. Oni na to spot-
kanie czekają z utęsknieniem. Przypominają mi
się wtedy sceny z Ewangelii: rzesze trędowatych,
niewidomych, głuchych, sparaliżowanych, które
otaczały Jezusa. On dla nich zawsze miał czas,
nigdy nie był zmęczony, zniecierpliwiony. Ci ludzie
stanowili Jego uprzywilejowaną „świtę”.

Dziś chory człowiek ma kapłana na wyciąg-
nięcie ręki. W każdym szpitalu można spotkać księ-
dza kapelana, wędrującego z sali do sali, niosącego
w bursie Komunię świętą. W wielu parafiach księża
odwiedzają chorych w ich domach w pierwsze
piątki miesiąca, a na pewno przed świętami.

Pamiętajcie, że kapłańskie serce przeszwywa
ogromny ból, kiedy w księdze zmarłych trzeba
napisać: „Umarł bez sakramentów świętych”. To
znaczy, że nikt nie poprosił księdza, by przyszedł
z Komunią świętą, nikt nie zatroszczył się o duszę
zmarłej osoby. Czasem sam chory odrzuca w swo-
jej zatwardziałości Boże Miłosierdzie.

Modląc się za kapłanów, prosimy Jezusa, naj-
lepszego Lekarza dusz i ciał:

– daj im, Panie, radość z po-sługi sakramentalnej
wobec chorych;
– daj im, Panie, mądrość, kiedy będą pochylać się
nad nieuleczalnie chorymi;
– daj im, Panie, dużo pokory i siły, kiedy sami do-
świadczają cierpienia.

(Z miesięcznika Różaniec 2 (692) II 2010)

Z ŻYCIA PARAFII

Arcybiskup tytularny sejneński Jan Romeo Pawłowski, nuncjusz apostolski w Afryce: Gabonie i Kongo przybył do naszego Sanktuarium Matki Bożej i Bazyliki Sejneńskiej w oktavie Narodzenia Pańskiego, 30 grudnia 2011 roku. W kaplicy Cudownej Figury Matki Bożej sprawował Eucharystię także w intencji naszej wspólnoty parafialnej polecając wszystkie nasze sprawy opiece naszej Pani Sejneńskiej, pobłogosławił nam i przekazał pozdrowienie dla całej Parafii.

SIEWCA

www.sejny.kuria.elk.pl

Pismo Parafii p.w. Nawiedzenia NMP w Sejnach

Redaguje zespół. Adres redakcji: 16-500 Sejny, Plac Św. Agaty 1, tel: 87 5162141.

Wydawca: Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Sejnach. Skład komputerowy: Jan Lupo.

Teksty zamieszczamy na prawach honorowych.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i opracowywania tekstów oraz zmian tytułów.